τὸ εἴπατε· «Ἡ καθαρεύουσα εἶτανε καὶ εἶναι ἀκόμη μιὰ ἀφιλονείκητη πραγματικότητα, ψευτιὰ τὸ παραδέχομαι, μὰ ψευτιὰ ποὺ βασιλεύει, ποὺ ζήσαμε χρόνια μαζί της». Μὰ καὶ μαζὶ τὸ χαμόγελο κάποιας σωκρατικῆς εἰρωνείας παραχαράζει μέσα στὸ διπλόγλωσσο (λίγο ἔλειψε νὰ πῶ διπρόσωπο) τοῦτο παραταίριασμα. Κι' ὅλο σας τὸ ἔργο, ἀπὸ τὴν ὄψη του αὐτή, ἐφαρμόζει τ' ὡραῖο ρητὸ τοῦ γερμανοῦ ποιητὴ ποὺ σημειώνετε κάπου.

Ὅπου σὲ πλάνης πέλαγο
ταξίδεψε γιὰ φῶς,
νὰ ὁ σοφός!
Μὰ ὅσοι στὴν πλάνη κόλλησαν
γιὰ μιά τους καὶ καλὴ
νὰ οἱ τρελλοί»!

Κοντὰ στὴν εἰλικρίνεια μιὰν ἁπλότητα κάπου καὶ μιὰν ἀφέλεια σημαδεύει τοὺς στίχους σας εἴτε στὴν σκέψη τους εἴτε στὴ φράση τους. Κι' αὐτὸ εἶναι κάτι. Σὰ ν' ἀγωνίζεστε νὰ βγάλετε ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ ἐπισημότητα τοῦ λυρισμοῦ τὸ στίχο καὶ νὰ τόνε φέρετε πιὸ σιμὰ στὴν κουβέντα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Κι' αὐτὸ θὰ εἴτανε γιὰ νὰ σᾶς λογαριαστῇ πιὸ πολὺ ἂν ἠθέλατε νὰ τὸ κάμετε μὲ περισσότερη προσοχή. Ἡ γλῶσσα σας εἶναι πιὸ προσεχτικὴ ἀπὸ τὴ τέχνη σας. Δὲ θὰ σᾶς τιμοῦσα καὶ δὲ θὰ σᾶς φερούμουνα καθὼς σᾶς πρέπει, ἂν παίρνοντας τώρα γιὰ νὰ σᾶς γράψω, σᾶς ἀράδιαζα *κομπλιμέντα*, σὰν τἀχρωμάτιστα, στερεότυπα καὶ κάλπικα γλυκόλογα ποὺ ἀκούγονται στὰ σαλόνια.

Ὁ θάνατος σᾶς σφράγισε μὲ τὴ μυστική του βοῦλα τὴν ἐπιβλητική. Ἕνας ἄντρας κι' ἕνας πατέρας θρηνοῦσε καὶ τρυφερὰ ψιθυρίζουνε μέσα στοὺς στίχους σας. Ὅπου φαίνεται ὁ ποιητὴς τόνε συνοδεύει ὁ πόνος. Μερικοί σας στίχοι σὰν αὐτοί:

Σπασμένο ἀργυροκούδουνο
σὲ πύργο γκρεμισμένο

Καὶ σὰν ἐκεῖνον:

Κύκνος ὑγρὸς χιονόφτερος
τινάζω τὰ φτερά μου
καὶ ραίνω διαμαντόσκονη
στὸ διάβα τὰ ὄνειρά μου

Καὶ ἡ στροφὴ ποὺ ἀρχίζει ἔτσι:

Κι' ἐσεῖς πρωτομάντισσες
Χιονᾶτες μαργαρῖτες...

Κ' ἡ παρομοίωση τῆς θάλασσας μὲ τὴ Λήκυθο

Ποὺ πᾶν τὰ δάκρυα
ὅσα ἡ στεριὰ κυλᾷ μὲ βογκητό!

Σὰν αὐτοὺς κι' ἄλλοι στίχοι βρίσκονται σπαρμένοι στὸ ἔργο σας· κι' οἱ πιὸ πετυχημένοι σας νομίζω πὼς εἶν' ἐκεῖνοι ποὺ σᾶς φύσηξε ἡ ἀκριβή σας, πρώϊμα θερισμένη συντρόφισσα.

Γιατί νὰ μὴν εἶναι ὅλοι σας οἱ στίχοι σὰν αὐτοὺς ποὺ σημείωσα!

Ἡ μεγάλη ἔλλειψη τῶν ποιημάτων σας εἶναι ἡ τέχνη.

Ἡ γενική μου ἐντύπωσις αὐτή:

Βέβαια κατέχετε τὴν ποιητικὴ συγκίνηση, μὰ σὰ νὰ σᾶς λείπῃ ὁ τρόπος ποὺ κάνει τὴν συγκίνηση ποίηση. Γιὰ τοῦτο καὶ, συχνὰ πυκνά, ὅπου κρατᾶτε τὴν ποίηση στὴν ἰδέα δὲ βρίσκετε τὴ μορφή, γιὰ νὰ τὴ δέσετε τὴν ἰδέα μιὰ γιὰ πάντα· κι' ὅπου τὴν ηὕρατε τὴ σωστὴ μορφὴ εἶναι σὰ νὰ μὴν ἔχετε τὴν οὐσία. Ἄλλοτε πάλι, τὰ λέτε ὅλα, πιὸ πολλὰ κι' ἀπ' ὅσα χρειάζονται τοῦ ποιητῆ νὰ πῇ, κ' ἔτσι γλιστρᾶτε στοῦ πεζοῦ λόγου τὰ σύνορα. Καὶ φαίνεται σὰ νὰ σᾶς κουράζῃ ὁ στίχος, ἀκόμη καὶ στὰ περίσσια ἀποσιωπητικὰ καὶ τὰ ἐπιφωνηματικὰ ποὺ ἀραδιάζετε στὸ τέλος κάθε σας φράσης· ποὺ εἶναι σὰ νὰ σταματᾶτε τὸ δρόμο σας, γιὰ νὰ πάρετε τὴν ἀναπνοή σας.

Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου, ἐμένα: Μέτρια βιβλία εἶν' ἐκεῖνα ποὺ κανεὶς δὲν ἔχει νὰ παρατηρήσῃ τίποτε, μήτε καλὸ μήτε κακό. Οἱ στίχοι σας μπορεῖ νὰ δίνουν ἀφορμὲς τῆς κριτικῆς γιὰ νὰ τροχίσῃ τὴ γλῶσσα της, μὰ δὲν περνοῦν ἀδιάφοροι· κι' ἂν δὲν ξεσκεπάζουνε μιὰν ἀψεγάδιαστη ὀμορφιὰ δείχνουν ἕνα χαραχτῆρ' ἀξιοσπούδαστο.

Δὲν εἶναι διόλου παράξενο. Τὸ περιμένω μάλιστα, ἂν αὔριο γλήγορ' ἀργὰ, μέσ' ἀπὸ τὸ βιβλίο σας αὐτό, ποὺ μέσα στοὺς ἴσκιους του ὁ ποιητὴς παρουσιάζεται κάπως κλονισμένος κι' ἀναποφάσιστος, βγῇ ἕνας πεζογράφος ὅλος φῶς κι' ἀσάλευτος.

Μὰ μὲ συμπαθᾶτε γιὰ τὴν ἄργητα τῆς ἀπόκρισης καὶ γιὰ τῆς γνώμης μου τὸ ἐλεύτερο.

Ὁ ἀδερφός σας καὶ φίλος σας
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—Ὁ φίλος κ. Γ. Ζουφρὲς μᾶς ἔστειλε ἀπὸ τὸ Μιλάνο, ποὺ βρίσκεται τώρα, τὸ ἀκόλουθο ἐπίγραμμα ἀπαντώντας στὸ ἐπίγραμμα τοῦ 'Αγαθούλη ποὺ τυπώθηκε στὸν ἀριθμ. 200 τοῦ «Νουμᾶ»·

Τὸ διάβασα, 'Αγαθούλη μου, μακριὰ ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα
Τὸ ἐπίγραμμά σου, μόνο ἰδὲς κι ἀφοῦ ἔχεις φρονιμάδα
Νὰ γράφεις τὰ ἐπιγράμματα μὲ λίγη νοστιμάδα,
Γιατὶ ἔτσι εἶσαι μιὰ θάλασσα ἀπὸ ἀνάλατη ἐξυπνάδα.

—Νὰ δοῦμε τώρα τί θὰ παντήσει κι ὁ 'Αγαθούλης.

—Νόστιμα τἄψαλλε τσῦ Παντελίδειου ἡ «Ἑστία» τῆς περασμένης Κυριακῆς. Μ' ἕνα ἀρθράκι τοῦ Χρυσάνθη, γιομάτο ἐξυπνάδα καὶ κοροϊδία, ἔβαλε τὸν Παντελίδειο στὴ θέση του, ἢ σωστότερα, τὸν ἔβαλε πλάϊ τοῦ Λασσάνειου καθὼς καὶ τοῦ ἀξίζει.

—Τὴν κρίση τὴ διάβασε ὁ κ. Σακελλαρόπουλος, καὶ ὁ Χρυσάνθης ἀπορεῖ «μὲ τὴν κριτικήν του σοβαρότητα ἥτις φαίνεται ἀνεξάντλητος» κ' ἔχει δίκιο, γιατὶ οἱ κρίσες γιὰ τέτια καμώματα ἔπρεπε νὰ διαβάζουνται μὲ ξεκαρδίσματα

—Βραβεύτηκε ἕνας στενογράφος τῆς Βουλῆς (μὲ τ δ.ᾶμα του «Δημήτριος ὁ Παφλαγών»), κ' ἕνας ἐφέτης μ τὴν «Κλεοπάτρα» του. Ὁ δεύτερος, μαθαίνουμε, λέγεται Τιμολέων 'Αμπελᾶς κ' ἔχει πάρει ὡς τώρα κάνα δυὸ ντουζίνες βραβεῖα στὸ Λασσάνειο.

—Εἶχε σταλθεῖ κ' ἕνα δραμπτάκι τῆς προκοπῆς ἀπὸ τὸ Φώτη τὸ γιὸ τοῦ Πρύτανη κ. Πολίτη, μὰ γι' αὐτὸ καὶ δὲ βραβεύτηκε.

—Ὅταν τέλιωσε τὸ πανηγύρι, κάποιος βγαίνοντας ἀπὸ τὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Πανεπιστημίου. ποὺ διαβάστηκε ἡ κρίση, ἔλεγε·

Τὰ ἴδια Παντελίδη μου,
Τὰ ἴδια Παντελῆ μου

θέλοντας μὲ τοῦτο νὰ πεῖ πὼς ὁ Παντελίδειος μιάζει ὑπερβολικὰ μὲ τὸ μακαρίτη Λασσάνειο.

—Κυβελισταὶ καὶ Κολλυβισταὶ, νὰ τὰ δυὸ φετεινὰ θεατρικὰ κόμματα. Οἱ πρῶτοι παραδέχουνται γιὰ μεγάλη θεατρίνα τὴν Κυβέλη τῆς Ν. Σκηνῆς κ' οἱ δεύτεροι τὴν Κολλυβᾶ τοῦ Ν. Θεάτρου.

—Καὶ τὰ δυὸ κόμματα ἔχουνε δίκιο, ἀφοῦ οἱ πρῶτοι παρουσιάζουν τὸ παρὸν τῆς Κυβέλης κ' οἱ δεύτεροι στηρίζουνται στὸ μέλλον τῆς Κολλυβᾶ

—Μόνο ὁ κ. Βῶκος μένει γιὰ τὴν ὥρα δίχως κόμμα, ὅσο νὰ μείνει καὶ δίχως θέατρο, ἂν καὶ λένε πὼς θὰ κάνει «Κατοχὴ» στὴν αὐλὴ τῆς κ. Λότνερ,

Ὁ ΙΔΙΟΣ

LE MONDE HELLÉNIQUE
Journal français bi-hebdomadaire
Directer : *S. Pappas*
Bureaux 2 rue des Philhellènes

Ὁ Ἄγγλος Τζὼν Γὸρδ ποὺ ζοῦσε στὰ 1700 τόσα εἶταν ἄθρωπος θεοφοβούμενος, καὶ συχνὰ ἔγραφε προσεφκές. Μὰ μὲ τὴ θρησκεία κατόρθωνε νὰ τεριάζει καὶ τὴ φιλαργυρία του, τέχνη ποὺ βαστάει ἀρκετὰ καὶ στὰ χρόνια μας. Διὰ του προσεφκὲς σώθηκαν ὡς στὶς μέρες μας, καὶ νὰ πῶς εἶναι.

«Θεέ μου, γινώσκεις ὅτι κέκτημαι ἐννέα μετόχια ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λονδίνου, ἕτερον δ' ὅτι ἄρτι ὠνητάμην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἔσσεξ. Διαφύλαξον, δέομαί σου, Πανάγαθε, ἀμφοτέρας τὰς ἐπαρχίας τούτας ἀπὸ πυρὸς καὶ σεισμοῦ καὶ πάσης μάστιγος. Ὑποθήκην ἐδεξάμην ἐπὶ ἀγροῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Σόστεξ· ἐπίβλεψον ἄρα καὶ ταύτην τῷ σῷ εὐσπλάχνῳ ὀφθαλμῷ. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν ποίησον ὡς σοι δοκεῖ.

2.

«Ὦ Θεὲ, τιμησάτω ἡ Τράπεζα τὰ ἐπ' αὐτῆς ἐμὰ συναλλάγματα, καὶ ποίησον ἅπαξ ἅπαντας τοὺς ἐμοὺς ὀφειλέτας ἄνδρας ἐχεγγύους τε καὶ εὐόρκους. Κατάγαγε μέχρι λιμένος τὸ πλοῖον 'Αγίαν Μαρίαν ἀσφαλές τε καὶ ἀβλαβὲς, ὅτι ἀνεδεξάμην ἐπ' αὐτοῦ ἀσφάλειαν ὑπερχιλίων. Ὦ Πανάγαθε, ἃς ἐπαγγείλω ὅτι ἁμαρτωλῶν ἡμέραι βραχεῖαι εἰσὶν, ποίησον κατὰ τὴν σὴν ἐπαγγελίαν, ὅτι ὠνησάμην μετόχιον παρὰ τοῦ Τζὼν Σμὶθ ἐπὶ ὅρῳ μὴ κατοχῆς εἰμὴ μετὰ θάνατον τοῦ ἀσώτου καὶ ἀσεβοῦς ἐκείνου ἀνδρός. 'Αμήν».

.....

Ἕνας ποιητὴς ἔστειλε σ' ἕνα περιοδικὸ μερικοὺς στίχους μὲ τὴν ἐπιγραφὴ Γιατὶ ζῶ. Κι' ὁ ἐγδότης τοῦ ἀπάντησε «Ζεῖς, κακημένε, γιατὶ ἔστειλες τοὺς στίχους σου μὲ ἀτὸ ταχυδρομεῖο καὶ δὲν τοὺς ἔφερες ὁ ἴδιος».

ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Σκοτωμοί. 'Αθήνα 2 (ἕνας στὸ Χαϊδάρι κι ὁ ἄλλος στὴν Καλλιθέα), Ἐπαρχίες 10.

Λαβωμοί. 'Αθήνα 3, Ἐπαρχίες 3.

Κλεψιές. 'Αθήνα 4, Περαίας 3, Ἐπαρχίες 1 (ληστεία).

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—κ. Παρακοιμώμενο. Δὲν τὸ δημοσιεύμε τὸ ἄρθρο σου γιατ' εἶναι πολὺ προσωπικό· κ' ἔπειτα ἡ λέξη «Πολυξέρασμα» ποὺ τιτλοφορεῖς μὲ δαύτη τὸ «Πολυθέαμα» τοῦ κ. Βώκου εἶναι πολὺ βαριὰ κι ἀηδέστατη. —κ. Τρισκατάρατο. Τυπώνουμε δῶ δυὸ στίχους ἀπὸ τὸ ποίημά σου νὰν τοὺς διαβάσεις καὶ λόγου σου τυπωμένους καὶ νὰ δεῖς πὼς τὸ ποίημα δὲν ἄξιζε νὰ τυπωθεῖ·

... καὶ τὰ πουλιὰ ξανάρχισαν
νὰ χτίζουν τὴ φωλιά τους
ἀπάνου στὰ χλωρὰ κλαριὰ
μὲ ζῆλο τῆς τιμῆς...

Λὲς νὰ ὑπάρχουν κι ἄτιμα πουλιά; Στεῖλε μας καλύτερα καὶ θὰν τὰ δημοσιέψουμε μ' εὐχαρίστηση. Μὰ γιατὶ δὲ δοκιμάζεις καὶ πεζά;—κ. Κ. Δέλτα στὴν 'Αλεξάντρεια. Σᾶς γράψαμε, σᾶς στείλαμε καὶ τα φύλλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ Χρόνου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
Ὁδὸς 'Ακαδημίας ἀριθ. 82.